

59 המשנה כדעת רבי יהודה, וְנִקְמָה כְּרַבִּי יוֹחָנָן הַסְּנֵדְלָר, דְּאָמַר לֹא
60 שְׁנָא בִישַׁל בְּשׁוּגַג וְלֹא שְׁנָא בִישַׁל בְּמִזִּיד, לֹא אֲכִיל בִּשְׁבַת בֵּין לוֹ
61 וּבֵין לְאַחֲרִים, ואף שלדעת רבי יוחנן הסנדלר המבשל במזיד נאסר
62 המאכל בין לו ובין לאחרים לעולם, מכל מקום בשוגג המאכל מותר
63 לאחרים, ומאחר ואף לדעת רבי יהודה העמדנו את המשנה בשוגג,
64 אם כן יש להעמיד כן אף לפי רבי יוחנן הסנדלר, ובאופן זה שחיטתו
65 כשירה לאחרים. מתרצת הגמרא: הרי רבי יוחנן הסנדלר קמפליג
66 – מחלק בהיתר האכילה במוצאי שבת, ואינו מתיר אלא לאחרים
67 ולא לו, ואילו תנא דידן – שלנו 'שחיטתו כשרה' קתני – כתב
68 במשנה 'שחיטתו כשרה', ומשמע שלא שְׁנָא לוֹ וְלֹא שְׁנָא לְאַחֲרִים,
69 שלשניהם השחיטה כשרה, ובהכרח שאין להעמיד את המשנה
70 כדעת רבי יוחנן הסנדלר.
71 הגמרא מביאה מעשה הקשור למחלוקת התנאים שנזכרה לעיל: תני
72 תנא – (חכם הבקי במשניות וברייתות בעל פה) קמיה – (לפניו) דרב,
73 המבשל בשבת בשוגג יאכל, ואם בישל במזיד לא יאכל, ומשתיק
74 ליה רב – והשתיקו רב שלא ישנה ברייתא זו.
75 הגמרא מבררת מדוע השתיקו. שואלת הגמרא: מאי מעמא משתיק
76 ליה רב, אילימא משום דסבירא ליה כרבי יהודה שאף אם בישל
77 בשוגג אסור התבשיל באכילה באותה שבת, ואילו תנא תני כרבי
78 מאיר שמותר בשוגג באכילה מיד ואינה כהלכה, וכי משום דסבירא
79 ליה כרבי יהודה, מאן דתני ברייתא כרבי מאיר, משתיק ליה,
80 בתמיה. ועוד, מי ו-האם? כבר לה רב כרבי יהודה, והאמר רב תני
81 פר אמרי, כי מורי להו רב לתלמידיה – כשהיה רב מורה הלכה
82 לתלמידיו, ולא היו שם עמי הארץ ששמעו את דבריו, היה מורי להו
83 כרבי מאיר, שהמבשל בשוגג מותר לאכול אפילו באותה שבת,
84 והמבשל במזיד אסור לאכול עד מוצאי שבת, וכי דריש בפירקא –
85 וכשהיה דורש לרבים, היה מחמיר ודריש כרבי יהודה, שהמבשל
86 בשבת בשוגג אסור התבשיל באכילה עד מוצאי שבת, ובמזיד אסור
87 למבשל עצמו לעולם, משום עמי הארץ שהיו בדרשה, וחשש שאם
88 ישמעו שההלכה כרבי מאיר, יבואו לזלזל באיסורי שבת. הרי
89 שמעיקר הדין סובר רב שההלכה כדעת רבי מאיר, ומדוע השתיק רב
90 את התנא ששנה לפניו ברייתא שסותרת כדעת רבי מאיר. וכן תימא
91 שהשתיקו משום שהתנא בפירקיה תנא קמיה – בשעת הדרשה
92 לרבים שנה לפניו ברייתא זו, וחשש רב שעמי הארץ ישמעו את דברי
93 הברייתא שהיא כרבי מאיר ויבואו לזלזל באיסורים, אין לומר כך,
94 בגלל שאמרו פולי עלמא לתנא צייתי – וכי כל הציבור הבאים
95 לשמוע את הדרשה מקשיבים לדברי התנא, הרי לאמורא צייתי –
96 מקשיבים הם לדברי המתורגמן המשמיע לרבים את הדרשה, והוא
97 ישמיע לרבים כדברי רבי יהודה, ומה בכך ששנה התנא כדברי רבי
98 מאיר, ומדוע השתיקו רב.
99 אמר רב נתנן פר יצחק, אותו תנא לא שנה את הברייתא כפי
100 שאמרו לעיל, שהמבשל בשבת בשוגג יאכל, אלא אותו תנא,
101 'שוחט בשבת' תנא קמיה דרב, וכך שנה, השוחט בשבת, בשוגג
102 יאכל במזיד לא יאכל, ואמר ליה רב כשהשתיקו, מאי דעתיד
103 לשנות כרבי מאיר, והרי אין הדבר כן, עד כאן לא קשרי – (לא
104 התייר) רבי מאיר ברייתא המובאת לעיל לאכול ממה שהתבשל
105 בשבת בשוגג, אלא במבשל בשבת, שאף לפני הבישול לא היה
106 הבשר מוקצה משום דראוי לביס – ללעסו ולאכלו כשהוא חי, ולכך
107 אין לדון לאסור את הבשר באכילה משום מוקצה אלא משום שלא
108 יהנה ממלאכת עבירה בשבת, ובזה סובר רבי מאיר שבשוגג אין
109 הבישול נחשב מלאכת עבירה ומותר לאכול בשבת, אכל השוחט
110 בשבת, כיון דאין הבשר ראוי לביס לפני השחיטה, שהרי אסור הוא
111 משום אבר מן החי, לא התיר רבי מאיר לאכול משום שהוא מוקצה
112 מחמת איסור. ואם כן ברייתא זו אינה נכונה אף לדעת רבי מאיר,
113 ולכן השתיקו רב.
114 הגמרא דנה בדברי רב נתנן בר יצחק. מקשה הגמרא: והא מתניתין,
115 דשוחט הוא – והרי משנתינו אף היא עוסקת בענין השוחט בשבת
116 ולא במבשל, ואמר רב הונא, דרש תייתא פר רב משמיה דרב על

1 כָּל גְּרוֹתָ שָׁל מִתְּקָתָ, אִף אִם כָּבַר הִשְׁתַּמְשׁוּ וְהִדְלִיקוּ בָהֶם, מְסַלְּמִין
2 אוֹתָם בִּשְׁבַת, לְפִי שְׂאִינִים נִמְאָסִים בְּמֵה שֶׁהִדְלִיקוּ בָהֶם, חוּץ מִן הַגֶּר
3 שֶׁהִדְלִיקוּ בּוֹ בְּאוֹתָהּ שֶׁבֶת – שִׁבְכִינִית הַשְּׁבַת הִיא דוֹלָק, שְׁכִינָן
4 שְׁהוּקְצָה בְּכִנִּיטָה הַשְּׁבַת מִשְׁמִיּוֹשׁ מִחֲמַת אִיסוֹר כִּיבּוּי, הִרִי הוּא
5 מוֹקְצָה מִחֲמַת אִיסוֹר לְכָל הַשְּׁבַת וְאִף לְאַחַר שִׁכְבָּהּ. הִרִי שְׂרֵבִי יְהוּדָה
6 סוּבֵר 'מוֹקְצָה מִחֲמַת אִיסוֹר', הוּא הִדִּין בְּהֵמָה שֶׁנִּשְׁחַטָה בִּשְׁבַת, בֵּינָן
7 שִׁבְכִינִית הַשְּׁבַת הִיְתָה אִסוּרָה מִשׁוּם אֲבֵר מִן הַחַי וְלֹא הִיְתָה רְאוּיָה
8 לְשִׁימוֹשׁ, הִרִי הִיא מוֹקְצָה מִחֲמַת אִיסוֹר, וְלִכְךָ אָמַר רַב שֶׁלְּדַעַת רַבִּי
9 יְהוּדָה אִסוּרָה בְּאִכִּילָה לְאוֹתוֹ יוֹם.
10 דוּחָה הַגְּמָרָה: וְדִלְמָא שְׂאִינֵי הֵתִם – בְּנֵר שֶׁדִּלַּק בְּכִנִּיטָה הַשְּׁבַת,
11 דְּהוּא דְּחִי לִיהַּ בְּיָדוֹם מִשְׁמִיּוֹשׁ שְׁבַת, עַל יַדִּי שֶׁהִדְלִיקוּ בְּעֶרֶב שְׁבַת,
12 וּבְמַעֲשֵׂה זֶה גִילָה דַעַתוֹ שֶׁהוּא מִסִּיחַ דַעַתוֹ מִמֶּנּוּ וְאִינוּ רוּצָה
13 לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ שִׁימוֹשִׁים אַחֲרִים בִּשְׁבַת, וְלִכְךָ הוּא מוֹקְצָה לְכָל הַשְּׁבַת,
14 אִךְ בְּהֵמָה שֶׁהִיְתָה חַיָּה בְּכִנִּיטָה הַשְּׁבַת, אִף שְׂאִינָה רְאוּיָה לְשִׁימוֹשׁ,
15 מִכָּל מְקוֹם לֹא עָשָׂה בָּהּ מַעֲשֵׂה הַמוֹכִיחַ שֶׁמִּסִּיחַ דַעַתוֹ מִמֶּנּוּ, אֲלֹא
16 הִיא אִסוּרָה וְעוֹמֶדֶת מֵאִלְיָה, וְאִפְשָׁר לִזְמַר שְׁבִאוּפֵן זֶה סוּבֵר רַבִּי
17 יְהוּדָה שְׂאִינָה מוֹקְצָה מִחֲמַת אִיסוֹר, וְאִם בְּמִשְׁךְ הַשְּׁבַת נַעֲשֵׂתָה
18 רְאוּיָה, כְּגוֹן שֶׁנִּשְׁחַטָה, מוֹתֵרֶת בְּאִכִּילָה.
19 מְקוֹר אַחַר לְמַה שְׂאִמַּר רַב שְׁלִפִי רַבִּי יְהוּדָה בְּהֵמָה שֶׁנִּשְׁחַטָה בִּשְׁבַת
20 אִסוֹר לֹא אֲכַלָּה בְּאוֹתוֹ יוֹם: אֲלֹא אָמַר רַב אֲשֵׁי, רַבִּי יְהוּדָה הַמְּבַשֵּׁל
21 הִיא – רַב לְמַד כּוּן מִדְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה לַעֲנִין הַמְּבַשֵּׁל בִּשְׁבַת, דְּתַנֵּן,
22 הַמְּבַשֵּׁל בְּשֶׁבֶת וְעֵבֵר בְּכַךְ עַל אִיסוֹר תּוֹרָה, אִם עָשָׂה כּוּן בְּשׁוּגַג, שֶׁלֹּא
23 יָדַע שְׁבַת הַיּוֹם אוֹ שֶׁלֹּא יָדַע שְׁמֵלֵאכָה זֶה אִסוּרָה, יֹאכֵל מִהַתְּבַשֵּׁל
24 אִף בְּאוֹתָהּ שְׁבַת, וְאִם עָשָׂה זֹאת בְּמִזִּיד, לֹא יֹאכֵל אִף אֶחָד
25 מִהַתְּבַשֵּׁל, עַד מוּצְאֵי שְׁבַת אַחַר שִׁיעוּבָר שִׁיעוּר זְמַן שְׂרָאִי לַעֲשׂוֹת
26 אֶת הַמֵּלֵאכָה בְּהִיתָר, כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִמֵּלֵאכַת אִיסוֹר, דְּבָרֵי רַבִּי
27 מְאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בְּשׁוּגַג, יֹאכֵל לְמוּצְאֵי שֶׁבֶת לְאַחַר שֶׁעֵבֵר
28 זְמַן כְּדִי שִׁיעוּשׁ, בֵּין הוּא וּבֵין אַחֲרִים, אִךְ בִּשְׁבַת עֲצֻמָּה אִסוֹר לֹאֲף
29 אֶחָד לֹאכּוֹל מִהַתְּבַשֵּׁל, כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִמֵּלֵאכַת אִיסוֹר, וְאִם בִּישַׁל
30 בְּמִזִּיד, לֹא יֹאכֵל הַמְּבַשֵּׁל עֲצֻמוֹ מִן הַתְּבַשֵּׁל עוֹלָמִית, שֶׁקִּנְסוּהוּ
31 חֲכָמִים, אִמְנָם אַחֲרֵים מוֹתֵרִים לֹאכּוֹל מִהַתְּבַשֵּׁל בְּמוּצְאֵי שְׁבַת. רַבִּי
32 יוֹחָנָן הַסְּנֵדְלָר אוֹמֵר, אִם בִּישַׁל בְּשׁוּגַג, יֹאכֵל לְמוּצְאֵי שֶׁבֶת רַק
33 לְאַחֲרֵים וְלֹא לוֹ, שֶׁלְּמַבְשֵׁל עֲצֻמוֹ אִסוֹר הַתְּבַשֵּׁל בְּאִכִּילָה לְעוֹלָם,
34 שֶׁקִּנְסוּהוּ אִף בְּשׁוּגַג מִשׁוּם מִזִּיד, וְאִם בִּישַׁל בְּמִזִּיד, לֹא יֹאכֵל
35 עוֹלָמִית, לֹא לוֹ וְלֹא לְאַחֲרֵים. הוּא הִדִּין בְּהֵמָה שֶׁנִּשְׁחַטָה בִּשְׁבַת
36 אִסוּרָה בְּאִכִּילָה בְּאוֹתָהּ שְׁבַת, וְלִכְךָ אָמַר רַב שְׂאִין הַמְּשַׁנָּה מִתִּירָה
37 אֶת הַבֶּשֶׂר בְּאִכִּילָה לְאוֹתוֹ הַיּוֹם, וְכַמוֹ שְׁבִיאָרוֹ בְּנֵי הַיְשִׁיבָה שֶׁפִּירַשׁ
38 כֵּן כְּדַבְּרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
39 הַגְּמָרָה דְּנָה בְּדַבְּרֵי רַב אֲשֵׁי. מְקַשָּׁה הַגְּמָרָה: וְנִקְמָה בְּמִזִּיד וְרַבִּי
40 מְאִיר – מְדוּעַ לֹא נוֹכַל לְהַעֲמִיד אֶת הַמְּשַׁנָּה וְאֶת דְּבָרֵי רַב שְׁעִלְיָה
41 כְּשִׁשְׁחַט אֶת הַבְּהֵמָה בְּמִזִּיד, שְׁבִאוּפֵן זֶה אִף לְדַעַת רַבִּי מְאִיר אִסוּרָה
42 כְּשִׁחַטָה בּוֹ בִּיּוֹם בֵּין לוֹ וּבֵין לְאַחֲרֵים. מִתְּרַצָּת הַגְּמָרָה: לֹא סִלְקָא
43 דְּעֵתֵךְ לִזְמַר כֵּן, דְּקִתְנִי – שְׂהִרִי מִהַמְּשַׁנָּה שֶׁמִּשְׁמַע שְׂדִין הַשּׁוֹחֵט בִּשְׁבַת
44 הוּא דוּמִיָּא דְּיוֹם הַכְּפּוּרִים – דּוּמָה לְדִין הַשּׁוֹחֵט בִּיּוֹם הַכְּפּוּרִים, וְאִם
45 כֵּן מָה הַשּׁוֹחֵט בְּיוֹם הַכְּפּוּרִים, לֹא שְׁנָא אִם שִׁחַט בְּשׁוּגַג, וְלֹא שְׁנָא
46 בְּמִזִּיד, לֹא אֲכִיל אֶת הַבֶּשֶׂר בּוֹ בִּיּוֹם, שְׂהִרִי יוֹם צוּם הוּא וְאִסוֹר
47 בְּאִכִּילָה, אִף הָכָּא – הַשּׁוֹחֵט בִּשְׁבַת נִפְי, לֹא שְׁנָא בְּשׁוּגַג, וְלֹא שְׁנָא
48 בְּמִזִּיד, לֹא אֲכִיל מִשׁוּם מַעֲשֵׂה שְׁבַת. וְאִם כֵּן בְּהַכְּרַח שְׂדִרֵי הַמְּשַׁנָּה
49 מִתְּבַאֲרִים רַק כְּדַעַת רַבִּי יְהוּדָה שֶׁלְּדַעַתוֹ אִף בְּשׁוּגַג הַשְּׁחִטָה אִסוּרָה
50 לְאוֹתוֹ הַיּוֹם.
51 מְקַשָּׁה הַגְּמָרָה: וְמִי מְצִית מוֹקְצָתָ לָהּ בְּשׁוּגַג וְרַבִּי יְהוּדָה, וְהָא
52 שְׁהַשְּׁחִיטָה מְדַבֵּרֶת בְּהוֹשִׁיעָה שְׁחִיב עֲלֶיהָ מִיתָה, וְהִינּוּ בְּמִזִּיד. מִתְּרַצָּת
53 הַגְּמָרָה: הִכִּי קָאָמַר, אִף עַל פִּי דְּבְמִזִּיד מִתְּחִיב בְּנִפְשׁוֹ הוּא עַל
54 כֵּךְ, מִכָּל מְקוֹם הָכָּא דְּבְשׁוּגַג שִׁחַט, שְׁחִיטָתוֹ בְּשֶׁרָה, וְכוּונַת הַמְּשַׁנָּה
55 לִזְמַר שְׂאִין שְׁמֵלֵאכָה זֶה חֲמוּרָה הִיא שְׂהִרִי יֵשׁ מְקָרִים שְׁחִיב עֲלֶיהָ
56 מִיתָה, מִכָּל מְקוֹם הַשְּׁחִיטָה כְּשִׁירָה.
57 מְקַשָּׁה עוֹד הַגְּמָרָה: וְעֵדִיין מְדוּעַ הוֹרְצוּ בְּנֵי הַיְשִׁיבָה לְהַעֲמִיד אֶת

1 יא. הרא"ש התחבר לעדת החסידים בפאָלאַצק וישקוד בלימוד החסידות ויתחיל ללכת בדרכי
2 החסידים כפי אשר הורוהו זקני החסידים, וכעבור שתי שנים, שנות עבודה ולימוד חסידות, התכונן
3 ללכת לליאָזנא להוד כ"ק רבינו הזקן, ואז גילה לאשתו את טעמו העיקרי בהעקת מושבו ויאמר לה
4 אשר נשיא החסידים הוא גם בעל מופת ואשר חפצו ללכת אליו שיברכנו בזרעא היא וקיימא.

5 וכשחזר הרא"ש מליאָזנא העתיק מושבו מפאָלאַצק לעיר ביעשענקאָוויטש ושמה נולד להם בנם
6 הראשון זאב ואח"כ בנם השני ליפא מנחם ובתם דבורה, וכארבע שנים לשבתו בביעשענקאָוויטש
7 העתיק את מושבו – הדבר הי' בשנת תקמ"ח – לעיר ליאָזנא, ובשנת תק"ן נכתר בתור חוזר.

8 אחת עשרה שנה – משנת תק"ן עד תקס"א – כהן הרא"ש בכהונת חוזר ויעמיד תלמידים הרבה
9 בעלי כשרון בחזרה, ואח"כ העתיק מושבו לעיר שקלאָוו בתור משפיע ומדריך לעדת החסידים בעיר
10 שקלאָוו, ומשמרת כהונתו בתור חוזר עברה לר' חיים שלום מקרופקא.

אגרות קודש

ב"ה, כ"ב תמוז, ת"ש
נויארק

אל התלמיד...

שלום וברכה!

2 במענה על מכתבו. א) בדבר פירוש המאמר ואהבת לרעך
3 כמודך, אין זה פלא שלא הבין, כי הבנה באה ע"י הלימוד,

4 ילמוד ויבין. ב) והדרך להשיג מדריגה זו, אי אפשר לעלות
5 לשליבה השלישית קודם לראשונה. והשי"ת יעזר לו לעזוב את
6 ההז"ז ולבחור ללמוד בשקידה נגלה ודא"ח ויהי יר"ש חסיד
7 ולמדן.

8 בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

9 מזכיר

[אג"ק מוהר"י צ נרך יד]

המשך ביאור למסכת חולין ליום שני עמ' א

1 משנה זו, אַסוּרָה הַבְּהֵמָה בְּאֵכִילָהּ לְיוֹמָהּ, וְנִסְכֵּי בֵּין הַכֶּרְיָא לְמִימְרָ –
2 ונקטו בני הישיבה וביארו שטעם הדבר שאמר רב כן, הוא משום
3 שסובר רב שהמשנה רַבִּי יְהוּדָה הוּא, וכפי שנתבאר לעיל טעמם,
4 שדווקא לדעת רבי יהודה אסור הבשר באכילה אף אם השחיטה
5 היתה בשוגג, וממה שביארו בני הישיבה שהמשנה כרבי יהודה,

6 משמע שהא לדעת רַבִּי מְאִיר, שְׂרִי הַבֶּשֶׂר באכילה, הרי שאין
7 לאסור את הבשר משום מוקצה. מתרצת הגמרא: אמנם מדברי בני
8 הישיבה מוכח שהבשר מותר לדעת רבי מאיר, אך כִּי שְׂרִי רַבִּי מְאִיר
9 – מזה שהתיר רבי מאיר זה דווקא באופן שאין הבשר אסור משום
10 מוקצה,

המשך ביאור למסכת חולין ליום שני עמ' ב

1 בברייתא רבי פוסל לשחוט במחובר ואפילו בדיעבד, ואת המשנה
2 העמדנו כרבי שבדיעבד כשר לשחוט במחובר. מתרצת הגמרא: לא
3 קְשִׁיָא, קָאָן – בברייתא שפסל רבי אפילו בדיעבד, מדובר בְּמַחֻבֵּר
4 מְעִיקְרוֹ – שהצור או הקנה מעולם לא נתלשו מהקרקע, וְכָאָן –
5 במשנה שהעמדנו כרבי והכשירה מחובר בדיעבד, מדובר בְּתֵלוּשׁ –
6 שהצור או הקנה היו תלושים מהקרקע, וְלִבְסוּף חִיבְרוּ לְקַרְקַע,
7 ובאופן זה מודה רבי שבדיעבד אם שחט כשר.
8 הגמרא מביאה מקור לחילוק בין מחובר מעיקרו לתלוש ולבסוף
9 חיברו: וּמָנָא תִּימְרָא דְשִׁנֵּי לָן – ומניין תאמר שיש חילוק בֵּין שוחט

10 בדבר שְׂמַחֻבֵּר מְעִיקְרוֹ, לְשׁוּחַט בְּדַבְרָה שְׂהִיָּה מִתְחִילָה תֵּלוּשׁ
11 וְלִבְסוּף חִיבְרוּ. דִּתְנִינָא, הַשּׁוּחַט בְּמוֹכְנֵי – גלגל של אבן או של עץ
12 שקבע בו סכין, ושם את צואר הבהמה כנגדו, וסיבב את הגלגל ועל
13 ידי זה נשחטה הבהמה, שְׂחִיטָתוֹ בְּשֶׁרֶה. ואם שחט בְּדַבְרָה שְׂמַחֻבֵּר
14 לְקַרְקַע, שְׂחִיטָתוֹ בְּשֶׁרֶה. נֶעֱזַן סָבִין בְּבוֹתֵל וְשָׁחַט בָּהּ עַל יְדֵי
15 שהעביר את צואר הבהמה מתחת לסכין, שְׂחִיטָתוֹ בְּשֶׁרֶה. הִיָּה צוּר
16 – סלע מחודד יוֹצֵא מִן הַבוֹתֵל, או קְנָה עוֹלָה מִהַקְרַע מְאִלּוּ,
17 וְשָׁחַט בּוֹ, שְׂחִיטָתוֹ פְּסוּלָה.
18

58 **משנה**
 59 המשנה מבארת דינים נוספים בשחיטה: **השוחט במגל יד**, שיש לו
 60 שתי פיות, האחת חלקה כסכין והאחת יש בה פגימות, ושוחט בצד
 61 החלק, או **בצור** – סלע מחודד, ו**בְּקֶנֶה**, שְׁחִיטתו כַּשֶּׁרָה בדיעבד,
 62 אבל לכתחילה לא ישחוט בהם.
 63 **הכל שוחטין**, ואפילו ישראל מומר, אלא שישראל כשר בודק לו את
 64 הסכין, ונותן לו לשחוט. ו**לְעוֹלָם שוֹחְטִין**, בין ביום, ובין בלילה לאור
 65 האבוקה, בין בראש הגג, ובין בראש הספינה. ו**בכל שוחטין**, בין
 66 בצור, בין בזבוכית, ובין בקרומית של קנה, **חזין מְמַגֵּל קְצִיר** – מגל
 67 שקוצרים בו את התבואה, ופגימותיו כפופים מאוד, ו**הַמְגִידָה** – סכין
 68 שכולו מלא פגימות ישרות, ויש לכל פגימה בליטה מכאן ומכאן,
 69 ו**הַשִּׁינִים** התחובים בלחי של בהמה, ו**הַצִּיפּוֹרִין** כשהיא מחוברת.
 70 והטעם שאין שוחטים בכל אלה הוא, **מִפְּנֵי שֶׁהֵם חוֹנְקִין** – קורעים
 71 את הסימנים מחמת הפגימות, ולא חותכים אותם.

72 **גמרא**
 73 שנינו במשנה: השוחט במגל יד בצור ובקנה שחיטתו כשרה. הגמרא
 74 מבארת את דברי המשנה. מדייקת הגמרא: מלשון המשנה **השוחט**
 75 **וכי שחיטתו כשרה**, משמע **דיעבד** אין – שחיטתו כשירה, **לכתחילה**
 76 **לא ישחוט בהם**. שואלת הגמרא: **בְּשֵׁלֶמָא בְּמַגֵּל יָד** מובן מדוע
 77 לכתחילה לא ישחוט בו אפילו בצד שחלק כסכין, משום שחוששים
 78 **דלמא אתי למעבד פאיך גיסא** – שמא יבוא לשחוט בצד שהוא
 79 מלא פגימות, **אלא צור וקנה וכי לכתחילה לא ישחוט בהם**, ו**רמנחי**
 80 **יש להקשות ממה ששינו בברייתא**. **בכל שוחטין**, בין בצור בין
 81 **בזבוכית בין בקרומית** (– צלעו) **של קנה**, ומשמע שאפשר לכתחילה
 82 לשחוט בהם. מתרצת הגמרא: **לא קשיא, כאן** – הברייתא
 83 שמכשירה לשחוט בהם אפילו לכתחילה, מדברת **בתלוש** – ששוחט
 84 בצור וקנה כשהם תלושים, ו**כאן** – המשנה שמכשירה רק בדיעבד,
 85 מדברת **במחובר** – ששוחט בצור וקנה כשהם מחוברים לקרקע.
 86 **דאמר רב כהנא**, השוחט **בדבר המחובר לקרקע**, **רבי פוסל**, ו**רבי**
 87 **חייא מכשיר**, וכדעת רבי חייא נשתנה המשנה, ואומרת המשנה, **עד**
 88 **כאן לא קא מכשיר רבי חייא** לשחוט בהם **אלא בדיעבד**, **אבל**
 89 **לכתחילה לא**.
 90 הגמרא דנה בדברים אלו, שרבי חייא לא הכשיר אלא בדיעבד.
 91 שואלת הגמרא: **במאי אוקימתא** – כמו מי העמדת את המשנה,
 92 **כרבי חייא**, ומה שהכשירה המשנה לשחוט בהם זה רק **בדיעבד**,
 93 **אלא היא דתניא בברייתא**, **בכל שוחטין**, בין בדבר תלוש ובין
 94 בדבר מחובר, **בין שהסכין למעלה וצואר ההמה למטה**, כמו
 95 שרגילים לשחוט, ובין שהסכין למטה וצואר ההמה למעלה –
 96 מעל הסכין, ושוחט עם הסכין מלמטה כלפי מעלה. **מני** – כשיטת מי
 97 נאמרה הברייתא, **לא רבי ולא רבי חייא**, שהרי **אי רבי חייא**,
 98 **דיעבד אין**, **לכתחילה לא**, ובברייתא משמע ששוחטים במחובר
 99 אפילו לכתחילה, **ואי רבי**, אפילו **דיעבד נמי לא כשר**, שהרי רבי
 100 פסל לגמרי, ואם כן הברייתא שכתוב בה 'בכל שחטין' משמע
 101 שמכשירה לשחוט במחובר אפילו לכתחילה, כמו מי נאמרה.
 102 מתרצת הגמרא: **לעולם רבי חייא סובר שאפשר לשחוט במחובר**
 103 **ואפילו לכתחילה**, והאי **דקמיפלגי בדיעבד להודיעך** כחו **דרבי**
 104 **שפוסל לשחוט במחובר אפילו בדיעבד**. ואם כן הברייתא האחרונה
 105 שמתירה לשחוט במחובר אפילו לכתחילה היא כדעת רבי חייא.
 106 הגמרא שבה לבאר את המשנה: **ואלא מתניתין דקתני השוחט**,
 107 **דיעבד אין לכתחילה לא**, והעמדנו אותה שמדובר בשוחט במחובר
 108 לקרקע, **מני** – כשיטת מי נאמרה, **לא רבי ולא רבי חייא**, שהרי **אי**
 109 **רבי חייא**, אפילו **לכתחילה כשר לשחוט במחובר**, **ואי המשנה**
 110 **כשיטת רבי**, **דיעבד נמי לא כשר לשחוט במחובר**. מתרצת הגמרא:
 111 **לעולם רבי חייא סובר שאפשר לשחוט במחובר ואפילו לכתחילה**,
 112 **ומתניתין דקתני השוחט**, משמע שרק בדיעבד כשר לשחוט
 113 במחובר, **רבי היא**. מקשה הגמרא: אם כן **קשיא אדרבי**, שהרי

1 **וכגון שהיה לו** – לשוחט זה ששחט בשבת חוליה שיש בו סכנה
 2 בביתו, וכבר היה חולה **מבעוד יום**, שבאופן זה אין הבהמה מוקצה
 3 משום שעומדת לשחיטה בשבת לצורך החולה אם יצטרך, ולכן
 4 מתיר רבי מאיר את הבשר באכילה.
 5 מקשה הגמרא: **אי הכי, מאי טעמא דרבי יהודה דאסר את הבשר**
 6 באכילה באותו היום משום שנשחטה הבהמה באיסור, הרי השחיטה
 7 לצורך חולה שיש בו סכנה הותרה בשבת משום פיקוח נפש, ואין
 8 לאסור בהנאה דבר שנעשה בהיתר. מתרצת הגמרא: המשנה
 9 מדברת **בגזן שהיה לו חולה בכניסת השבת**, ו**הכריא** לאחר מכן,
 10 ובאופן זה לא נעשה הבשר מוקצה, משום שבכניסת השבת היתה
 11 הבהמה עומדת לשחיטה לצורך החולה, אך בשבת שכבר הבריא
 12 החולה עשה השוחט איסור, ולכן נאסר הבשר ככל עושה מלאכה
 13 בשבת שנאסר הדבר לאותו היום לדעת רבי יהודה. ומכל מקום
 14 באופן שלא היה לו חולה בביתו בכניסת השבת, נאסרה הבהמה
 15 משום מוקצה ואפילו לרבי מאיר. התנא ששנה לפני רב ברייתא
 16 שהשוחט בשבת בשוגג יאכל, משמע שבכל אופן הדין כן אף אם לא
 17 היה לו חולה בביתו, ולכן השתיקו רב משום שבאופן זה הבשר
 18 מוקצה ואסור באכילה.
 19 הוחזה שלדעת רב השוחט בשבת הבשר אסור משום מוקצה: **וכי**
 20 **הא דאמר ר' יוחנן** (– וכמו שמצאנו שאמר) **רב אחא בר אדא אמר רב**,
 21 **ואמרי לה** – ויש אומרים שדין זה **אמר רבי יצחק בר אדא אמר**
 22 **רב**, **השוחט בהמה או עוף לצורך חולה שיש בו סכנה בשבת**,
 23 ומדובר באופן שבכניסת השבת היה בריא אלא שנחלה לאחר מכן,
 24 **אסור לבריא** לאכול מבשר זה באותה שבת משום מוקצה, אך
 25 **המבשל לחולה שיש בו סכנה בשבת**, **מוותר לבריא** לאכול בשבת
 26 מהתבשיל. **ומאי טעמא** – מה טעם החילוק בין שוחט למבשל, משום
 27 **שהיא** – הבשר שהתבשל בשבת, אף קודם הבישול היה **ראוי לבום**
 28 – ללועס ולאכלו חי, ולכן אינו מוקצה, **והיא** – הבשר שנשחט
 29 בשבת, **אינו ראוי לבום** אותו קודם שחיטתו, וכיון שבכניסת השבת
 30 לא היה ראוי כלל הרי הוא מוקצה.
 31 רב פפא מבאר את דברי רב: **אמר רב פפא**, **פעמים שאף השוחט**
 32 **בהמה בשבת לחולה**, **מוותר לבריא** לאכול מן הבשר ואינו מוקצה,
 33 **כגון שהיה לו בביתו חולה שיש בו סכנה מבעוד יום**, ונמצא
 34 שבכניסת השבת עומדת הבהמה לשחיטה בשבת אם יצטרך לה
 35 החולה, ולכן אינה מוקצה, וכמו כן אין לאסור את הבשר משום
 36 מעשה שבת, שהרי שוחט בהיתר משום פיקוח נפש. פעמים שאף
 37 **המבשל בשבת לחולה**, **אסור לבריא** לאכול מהתבשיל משום
 38 מוקצה, **כגון שקצץ לו** – לחולה שחלה בשבת **דלעת** מן המחובר
 39 ובישלה, שכיון שבכניסת השבת היתה הדלעת מחוברת לקרקע, לא
 40 היתה ראויה לאכילה.
 41 ההלכה בשוחט ומבשל בשבת עבור חולה: **אמר רב דימי**
 42 **מתהרדעא**, **הלכתא**, **השוחט לחולה שיש בו סכנה**, שהיה חולה
 43 מבעוד יום, **בשבת**, **מוותר לבריא** לאכול מן הבשר, **באומצא** –
 44 כמות שהוא חי ללא בישול, שכיון שהיה חולה מבעוד יום אין
 45 הבהמה מוקצה, וכמו שנתבאר לעיל. **מאי טעמא**, **בין דאי אפשר**
 46 **לאכילת פורת פשר בלא שחיטה** ובשחיטה זו ניתן כל בשר
 47 הבהמה, נמצא שבי **קא שחיט** – כשהוא שוחט את הבהמה,
 48 **אדעתא דחולה קא שחיט** – הוא שוחט עבור החולה, ואינו מוסיף
 49 בשחיטתו כלום עבור הבריא, ולכן מותר אף הבריא לאכול
 50 משחיטה זו. אבל **המבשל לצורך חולה בשבת**, **אסור לבריא**
 51 לאכול מתבשיל זה בשבת, ואף באופן שאין לאסור את התבשיל
 52 משום מוקצה וכגון שהיה חולה מבעוד יום, וכן אין לאסור משום
 53 מלאכה שנעשית בשבת שהרי ביטל בהיתר לצורך החולה, **גזירה**
 54 **שמיא ירבה בשבילי** – יש לחשוש שמא כשיבשל בשביל החולה
 55 יוסיף עוד וירבה בקדירה יותר מכדי הצורך לחולה עבור הבריא,
 56 ובתוספת זו הוא עובר על איסור תורה, לפיכך אסרוהו באכילה
 57 ועתה אין לחשוש לכך.

1 יא. הרא"ש התחבר לעדת החסידים בפאָלאַצק וישקוד בלימוד החסידות ויתחיל ללכת בדרכי
 2 החסידים כפי אשר הורוהו זקני החסידים, וכעבור שתי שנים, שנות עבודה ולימוד חסידות, התכונן
 3 ללכת לליאָזנא להוד כ"ק רבינו הזקן, ואז גילה לאשתו את טעמו העיקרי בהעקת מושבו ויאמר לה
 4 אשר נשיא החסידים הוא גם בעל מופת ואשר חפצו ללכת אליו שיכרכנו בזרעא היא וקיימא.

5 וכשחזר הרא"ש מליאָזנא העתיק מושבו מפאָלאַצק לעיר ביעשענקאָוויטש ושמה נולד להם בנם
 6 הראשון זאב ואח"כ בנם השני ליפא מנחם ובתם דבורה, וכארבע שנים לשבתו בביעשענקאָוויטש
 7 העתיק את מושבו – הדבר הי' בשנת תקמ"ח – לעיר ליאָזנא, ובשנת תק"ן נכתר בתור חוזר.

8 אחת עשרה שנה – משנת תק"ן עד תקס"א – כהן הרא"ש בכהונת חוזר ויעמיד תלמידים הרבה
 9 בעלי כשרון בחזרה, ואח"כ העתיק מושבו לעיר שקלאָוו בתור משפיע ומדריך לעדת החסידים בעיר
 10 שקלאָוו, ומשמרת כהונתו בתור חוזר עברה לר' חיים שלום מקרופקא.

אגרות קודש

בי"ה, כ"ב תמוז, ת"ש
נויארק

אל התלמיד...

שלום וברכה!

במענה על מכתבו. (א) בדבר פירוש המאמר ואהבת לרעך
כמוך, אין זה פלא שלא הבין, כי הבנה באה ע"י הלימוד,

4 ילמוד ויבין. (ב) והדרך להשיג מדריגה זו, אי אפשר לעלות
 5 לשליבה השלישית קודם לראשונה. והשי"ת יעזר לו לעזוב את
 6 ההז"ז ולבחור ללמוד בשקידה נגלה ודא"ח ויהי יר"ש חסיד
 7 ולמדן.

8 בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

9 מזכיר

[אג"ק מוהרי"צ נרך יד]

המשך ביאור למסכת חולין ליום שני עמ' א

1 משנה זו, אַסוּרָה הבהמה פּאָכִילָה לְיוֹמָהּ, וְנִסְכֵּינָהּ הַכֶּרְיָא לְמִימְרָ –
 2 ונקטו בני הישיבה וביארו שטעם הדבר שאמר רב כן, הוא משום
 3 שסובר רב שהמשנה רַבִּי יְהוּדָה הוּא, וכפי שנתבאר לעיל טעמם,
 4 שדווקא לדעת רבי יהודה אסור הבשר באכילה אף אם השחיטה
 5 היתה בשוגג, וממה שביארו בני הישיבה שהמשנה כרבי יהודה,

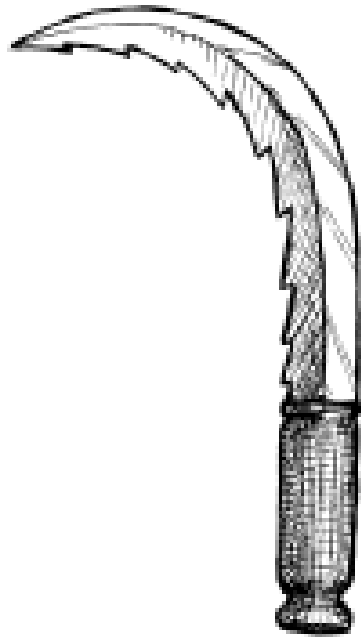
6 משמע שהא לדעת רַבִּי מְאִיר, שְׂרִי הַבֶּשֶׂר באכילה, הרי שאין
 7 לאסור את הבשר משום מוקצה. מתרצת הגמרא: אמנם מדברי בני
 8 הישיבה מוכח שהבשר מותר לדעת רבי מאיר, אך פִּי שְׂרִי רַבִּי מְאִיר
 9 – מזה שהתיר רבי מאיר זה דווקא באופן שאין הבשר אסור משום
 10 מוקצה,

המשך ביאור למסכת חולין ליום שני עמ' ב

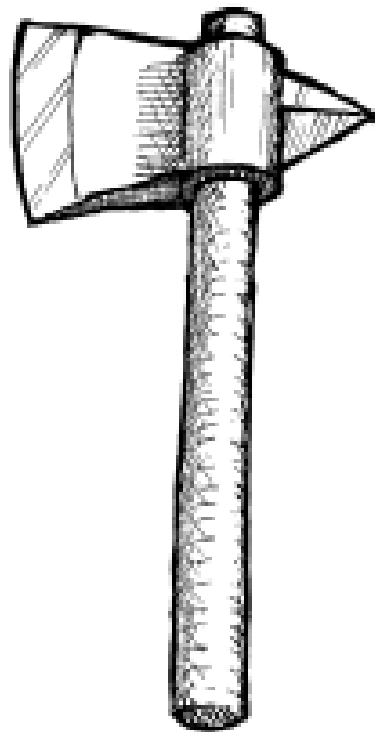
1 בברייתא רבי פוסל לשחוט במחובר ואפילו בדיעבד, ואת המשנה
 2 העמדנו כרבי שבדיעבד כשר לשחוט במחובר. מתרצת הגמרא: לא
 3 קָשְׁיָא, קָאָן – בברייתא שפסל רבי אפילו בדיעבד, מדובר בַּמְחֻבָּר
 4 מְעִיקְרוֹ – שהצור או הקנה מעולם לא נתלשו מהקרקע, וְכָאָן –
 5 במשנה שהעמדנו כרבי והכשירה מחובר בדיעבד, מדובר בַּתְלוּשׁ –
 6 שהצור או הקנה היו תלושים מהקרקע, וְלִכְפֹּסָהּ חִיבָרוּ לקרקע,
 7 ובאופן זה מודה רבי שבדיעבד אם שחט כשר.
 8 הגמרא מביאה מקור לחילוק בין מחובר מעיקרו לתלוש ולבסוף
 9 חיברו: וּמָנָא תִּימְרָא דְשִׁנֵּי לָן – ומניין תאמר שיש חילוק בֵּין שחט

10 בדבר שְׂמֻחֻבָּר מְעִיקְרוֹ, לְשׁוּחַט בדבר שהיה מתחילה תְלוּשׁ
 11 וְלִכְפֹּסָהּ חִיבָרוּ. דִּתְנִינָא, הַשׁוּחַט בְּמוֹכְנֵי – גלגל של אבן או של עץ
 12 שקבע בו סכין, ושם את צואר הבהמה כנגדו, וסיבב את הגלגל ועל
 13 ידי זה נשחטה הבהמה, שְׂחִיטָתוֹ בְּשֶׁרֶה. ואם שחט בְּדָבָר שְׂמֻחֻבָּר
 14 לְקַרְקַע, שְׂחִיטָתוֹ בְּשֶׁרֶה. נֶעֱזַן סָבִין בְּבוֹתֵל וְשָׁחַט בָּהּ על ידי
 15 שהעביר את צואר הבהמה מתחת לסכין, שְׂחִיטָתוֹ בְּשֶׁרֶה. הִיָּה צוּר
 16 – סלע מחודד יוֹצֵא מִן הַבוֹתֵל, או קֶנֶה עוֹלָה מֵהַקְרַקַע מְאִלּוּי,
 17 וְשָׁחַט בּוֹ, שְׂחִיטָתוֹ פְּסוּלָה.
 18

מגל יד

לפי רשייני

לפי הראבי"ד

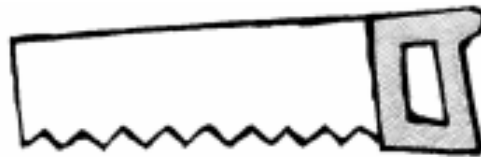
צור

מגל קציר

מגירה

שיניים

לסת (לחי) תחתונה עם השיניים (מימין) הטוחנות (ובשמאל החותכות) שיוכלו לשמש כמכשיר חיתוך לאחר השחזה מיוחדת ומתאימה.